

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

23. aprill 2015*

Eelotsusetaotlus — Direktiiv 2006/126/EÜ — Juhilubade vastastikune tunnustamine —
Liikmesriigi keeldumine uimastite mõju all sõidukit juhtinud isikule teises liikmesriigis väljastatud
juhiloa kehtivust tunnustamast

Kohtuasjas C-260/13,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Verwaltungsgericht Sigmaringen'i (Saksamaa) 30. aprilli 2013. aasta
otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 13. mail 2013, menetluses

Sevda Aykul

versus

Land Baden-Württemberg,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president T. von Danwitz, kohtunikud C. Vajda, A. Rosas (ettekandja), E. Juhász ja
D. Šváby,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: ametnik K. Malacek,

arvestades kirjalikus menetluses ja 19. juuni 2014. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- S. Aykul, esindajad: *Rechtsanwalt* G. Heinzle,
- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* S. Varone,
- Poola valitsus, esindaja: B. Majczyna,
- Euroopa Komisjon, esindajad: G. Braun ja N. Yerrell,

olles 4. septembri 2014. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/126/EÜ juhilubade kohta (ELT L 403, lk 18, ja parandus ELT 2009, L 19, lk 67) artikli 2 lõiget 1 ja artikli 11 lõiget 2.
- 2 Eelotsusetaotlus esitati Austria kodaniku ja Austria Vabariigis väljastatud juhiloa omaniku S. Aykuli ja Land Baden-Württembergi vahelises vaidluses otsuse üle, millega võeti talt õigus kasutada oma juhiluba Saksamaa territooriumil.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 2006/126

- 3 Direktiivi 2006/126 põhjenduse 2 kohaselt:

„Juhilubasid käsitlevad eeskirjad on oluline osa ühisest transpordipoliitikast, need aitavad parandada liiklusohutust ning hõlbustavad selliste isikute vaba liikumist, kes asuvad elama muus liikmesriigis kui juhiloa väljastanud liikmesriik. Isikliku transpordi olulisust silmas pidades soodustab vastuvõtva liikmesriigi poolt nõuetekohaselt tunnustatud juhiloa omamine inimeste liikumis- ja asutamishabadust. [...]”

- 4 Nimetatud direktiivi põhjenduse 8 kohaselt tuleks liiklusohutust arvesse võttes ette näha juhilubade väljastamise miinimumnõuded.

- 5 Sama direktiivi põhjenduses 15 on öeldud:

„Liiklusohutusega seotud põhjustel peaksid liikmesriigid suutma kohaldada juhilubade äravõtmist, peatamist, uuendamist ja tühistamist käsitlevaid siseriiklike sätteid kõigi loaomanike suhtes, kelle alaline elukoht on nende territooriumil.”

- 6 Direktiivi 2006/126 artikli 2 lõige 1 sätestab, et „[l]iikmesriikide väljastatud juhilubasid tunnustatakse vastastikku”.

- 7 Nimetatud direktiivi artiklis 7 on sätestatud:

„1. Juhiluba väljastatakse ainult neile taotlejatele:

- a) kes on sooritanud oskuste ja käitumise eksami ja teooriaeksami ning kelle tervislik seisund vastab nõuetele II ja III lisa sätete kohaselt;

[...]

- e) kelle alaline elukoht on juhiloa väljastava liikmesriigi territooriumil või kes suudab tõendada, et ta on seal õppinud vähemalt kuus kuud.

[...]

5. [...]

Ilma et see piiraks artikli 2 kohaldamist, võtavad juhiloa väljastavad liikmesriigid kõik vajalikud meetmed tagamaks, et taotleja täidab käesoleva artikli lõikes 1 osutatud nõudeid, ning kohaldavad juhtimisõiguse tühistamisel või äravõtmisel siseriiklikke sätteid, kui tehakse kindlaks, et luba on välja antud ilma, et nõuded oleks täidetud.”

- 8 Direktiivi 2006/126 artikkel 11 on sõnastatud järgmiselt:

„[...]

2. Kui kriminaalõiguse ja korrakaitsealaste õigusaktide territoriaalsuse põhimõttest ei tulene teisiti, võib teises liikmesriigis väljastatud juhiloa omaniku alalise elukoha liikmesriik tema suhtes kohaldada sõidukijuhtimise õiguse piiramist, peatamist, äravõtmist või tühistamist käsitlevaid siseriiklikke sätteid ja vajaduse korral selleks juhiloa välja vahetada.

[...]

4. Liikmesriik keeldub juhiloa väljastamisest taotlejale, kelle juhiluba on teises liikmesriigis piiratud, peatatud või ära võetud.

Liikmesriik keeldub tunnustamast ükskõik millise teises liikmesriigis väljastatud juhiloa kehtivust sellise isiku puhul, kelle juhiluba on nimetatud teise liikmesriigi territooriumil piiratud, peatatud või ära võetud.

Liikmesriik võib keelduda juhiloa väljastamisest ka taotlejale, kelle juhiluba on teises liikmesriigis kehtetuks tunnistatud.

[...]”

- 9 Direktiivi artikli 12 esimeses lõigus on sätestatud:

„Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab „alaline elukoht” kohta, kus isik tavaliselt elab iga kalendriaasta jooksul vähemalt 185 päeva seoses isiklike ja tööalaste sidemetega või, kui tööalased sidemed puuduvad, seoses isiklike sidemetega, millest ilmneb nimetatud isiku märkimisväärne seos tema elukohaga.”

- 10 Sama direktiivi artikli 16 lõiked 1 ja 2 sätestavad:

„1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad hiljemalt 19. jaanuaril 2011 artikli 1 lõike 1, artikli 3, artikli 4 lõigete 1, 2 ja 3 ning lõike 4 punktide b–k, artikli 6 lõike 1, lõike 2 punktide a, c, d ja e, artikli 7 lõike 1 punktide b, c ja d ning lõigete 2, 3 ja 5, artikli 8, artikli 10, artikli 13, artikli 14, artikli 15, I lisa punkti 2, II lisa A1-, A2- ja A-kategooriat käsitleva punkti 5.2 ja IV, V ja VI lisa järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid. Nad edastavad kõnealuste sätete teksti viivitamata komisjonile.

2. Nad kohaldavad neid norme alates 19. jaanuarist 2013.”

- 11 Direktiivi 2006/126 artikli 17 esimene lõik sätestab:

„[Nõukogu 29. juuli 1991. aasta direktiiv 91/439/EMÜ juhilubade kohta (EÜT L 237, lk 1; ELT eriväljaanne 07/01, lk 317)] tunnistatakse kehtetuks alates 19. jaanuar 2013, ilma et see piiraks liikmesriikide kohustusi seoses VII lisa B osas osutatud tähtpäevadega, mis puudutavad direktiivi ülevõtmist siseriiklikku õigusesse.”

12 Direktiivi 2006/126 artikkel 18 on sõnastatud nii:

„Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Artikli 2 lõiget 1, artiklit 5, artikli 6 lõike 2 punkti b, artikli 7 lõike 1 punkti a, artiklit 9, artikli 11 lõikeid 1, 3, 4, 5 ja 6, artiklit 12 ning I, II ja III lisa kohaldatakse alates 19. jaanuar 2009.”

Direktiiv 91/439

13 Direktiivi 91/439 artikli 1 lõige 2 sätestas, et „[l]iikmesriikide väljastatud juhilubasid tunnustatakse vastastikku”.

14 Sama direktiivi artikkel 8 sätestas:

„[...]

2. Kui kriminaalõiguse ja politsei tegevust käsitlevate õigusaktide territoriaalsuse põhimõttest ei tulene teisiti, võib teises liikmesriigis väljastatud juhiloa omaniku alalise elukoha liikmesriik tema suhtes kohaldada sõidukijuhtimise õiguse piiramist, peatamist, äravõtmist või tühistamist käsitlevaid siseriiklikke sätteid ja vajaduse korral selleks juhiloa vahetada.

[...]

4. Liikmesriik võib keelduda ükskõik millise teises liikmesriigis väljastatud juhiloa kehtivuse tunnustamisest sellise isiku puhul, kelle suhtes tema territooriumil kohaldatakse mõnda lõikes 2 nimetatud meetet.

Lisaks võib liikmesriik keelduda juhiloa väljastamisest taotlejale, kelle suhtes teises liikmesriigis on sellist meetet kohaldatud.

[...]”

Saksamaa õigus

15 Straßenverkehrsgesetz'i (liiklusseadus; edaspidi „StVG”) § 2 eelotsusetaotluse esitanud kohtu tsiteeritud redaktsioonis sätestab:

„(1) Mootorsõiduki juhtimiseks avalikel teedel peab olema luba (juhtimisõigus), mille on välja andnud pädev ametiasutus (juhilube väljastav asutus) [...]

[...]

(4) Mootorsõiduki juhtimiseks sobivaks võib tunnistada isiku, kelle puhul on täidetud selleks vajalikud füüsilised ja vaimsed tingimused ning kes ei ole pannud toime tõsiseid või korduvaid liikluseeskirjade või kriminaalõiguse sätete rikkumisi. [...]

[...]

(11) Määruses [...] ette nähtud üksikasjaliku korra kohaselt annab ka välisriigi juhiluba õiguse mootorsõiduki juhtimiseks riigi territooriumil.

[...]”

- 16 StVG § 3 „Juhiloa äravõtmine” eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt tsiteeritud redaktsioonis on sõnastatud järgmiselt:

„(1) Kui isik ei ole sobiv või võimeline mootorsõidukeid juhtima, peab juhilube väljastav ametiasutus tema juhiloa ära võtma. Välismaise juhiloa korral tähendab juhiloa äravõtmine – isegi kui see toimub muude sätete alusel – riigi territooriumil juhiloa kasutamise õigusest ilma jätmist. [...]

(2) Juhiloa äravõtmisega kaotab isik juhtimisõiguse. Välismaise juhiloa korral jääb isik juhiloa äravõtmisel ilma mootorsõiduki juhtimisõigusest riigi territooriumil. [...]

[...]”

- 17 StVG § 29 „Kustutamise tähtaeg” (Saksamaa valitsuse poolt Euroopa Kohtu esitatud küsimusele antud kirjalikus vastuses tsiteeritud redaktsioonis) sätestab:

„(1) Registreeritud kanded kustutatakse teises lauses sätestatud tähtaegade möödumisel. Kustutamise tähtajad on järgmised:

[...]

2. Viis aastat

- a) kui otsus puudutab kriminaalõigusrikkumist („Straftat”), arvestades lõike 3 punkti a,
- b) kui otsus puudutab väärtegu, millele on lisatud kaks märget, et tegemist on väärtiega, mis ohustab liikluse turvalisust, või sellega samaväärse väärtiega,
- c) kui ilma loata sõiduki juhtimine on pädevate asutuste poolt liidumaa õigusaktide alusel keelatud või piiratud,
- d) kui teavitatakse juhtimisobivuse seminaril, täiendusseminaril, -eriseminaril või juhtimispsühholoogia konsultatsioonil osalemisest,

[...]”

- 18 Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr'i (juhiloa määrus; edaspidi „FeV”) § 11 „Sobivus” eelotsusetaotluse esitanud kohtu tsiteeritud redaktsioonis sätestab:

„(1) Isikud, kes soovivad omandada juhiluba, peavad täitma selleks vajalikke füüsilisi ja vaimseid tingimusi. Need tingimused ei ole täidetud juhul, kui esineb mõni lisa 4 või lisa 5 nimetatud haigus või puudus, mis välistab täieliku või osalise sobivuse mootorsõiduki juhtimiseks. [...]

- 19 FeV § 11 lisa 4 on sõnastatud nii:

„Sissejuhatavad märkused”

1. Järgnev nimekiri loetleb sagedased haigused ja puudused, mis võivad mõjutada isiku sobivust mootorsõiduki juhtimiseks pika aja vältel või selle välistada. [...]

3. Järgnevad hinnangud on kohaldatavad tavaolukorras. Korrigeerimisi võib teha seoses konkreetsete inimlike eelsoodumuste, harjumuste, hoiakute või käitumise kontrolli ja kohandamise konkreetse taju või viisiga. [...]

Nr	Haigused, puudused	Sobivus või piiratud sobivus kategooriad [...] B [...]
[...]	[...]	[...]
9.2	Kanepi tarbimine	
9.2.1.	Kanepi regulaarne tarbimine	Ei
9.2.2	Kanepi tarbimine aegajalt	Jah Kui sõiduki juhtimine ei toimu kanepi mõju all olles ja lisaks ei või isik olla tarbinud alkoholi või muid psühhoaktiivseid aineid, tal ei tohi esineda isiksusehäireid ja kontrollikaotust

[...]”.

20 FeV § 29 „Välisriigi juhiluba” sätestab:

„(1) Välismaise juhiloa omanikud, kel ei ole Saksamaal alalist elukohta § 7 tähenduses, võivad selle riigi territooriumil juhtida mootorsõidukit vastavalt sellele, mis nähtub neile väljastatud juhiloast. [...]

[...]

(3) Lõikes 1 viidatud õigus ei kehti nende välismaise juhiloa omanike puhul,

[...]

3. kellelt kohus on Saksamaa territooriumil juhtimisõiguse ajutiselt või lõplikult ära võtnud või kellelt ametiasutus on juhtimisõiguse Saksamaa territooriumil viivitamata täitmisele kuuluva või lõpliku otsusega ära võtnud [...]

(4) Pärast lõike 3 punktides 3 ja 4 nimetatud otsuseid antakse õigus välismaise juhiloa kasutamiseks Saksamaal taotluse alusel, juhul kui äravõtmise põhjuseid enam ei esine.”

21 FeV § 46 „Äravõtmine, piirangud, tingimused” sätestab:

„(1) Kui juhiloa omanik osutub mootorsõiduki juhtimiseks sobimatuks, peab juhilube väljastav ametiasutus temalt juhiloa ära võtma. See nõue kehtib eeskätt juhtudel, kui esineb mõni lisades 4, 5 ja 6 nimetatud haigus või puudus või kui isik on toime pannud tõsisel või korduval liikluseeskirjade või kriminaalõiguse rikkumisi, mis välistavad tema sobivuse mootorsõiduki juhtimiseks.

[...]

(5) Välismaise juhiloa korral kaotab isik juhiloa äravõtmisega õiguse seda Saksamaal kasutada.

(6) Äravõtmisega lõpeb juhtimisõigus. Välismaise juhiloa äravõtmisega lõpeb õigus mootorsõiduki juhtimiseks Saksamaal.”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 22 S. Aykul on 17. novembril 1980 sündinud Austria kodanik ja tema alaline elukoht direktiivi 2006/126 artikli 12 esimese lõigu tähenduses on sünnist saadik olnud Austrias. 19. oktoobril 2007 väljastas Bezirkshauptmannschaft Bregenz (Bregenzi piirkonna haldusasutus, Austria) talle juhiloa.
- 23 Politsei kontrollis S. Aykuli Leutkirchen'is (Saksamaa) 11. mail 2012. Kuna ta näis olevat uimastite mõju all, pidi ta andma uriiniproovi, mille tulemus näitas kanepi tarbimist. Seetõttu võeti talt samal päeval 11. mail 2012 vereproov, mille analüüs kinnitas kannabinoidide olemasolu S. Aykuli veres.
- 24 Ravensburgi (Saksamaa) prokuratuur lõpetas 4. juulil 2012 S. Aykuli suhtes algatatud kriminaalasia kohtueelse uurimise.
- 25 Leutkirch'i linn tegi 18. juulil 2012 trahviotsuse, millega S. Aykulile määrati uimastite mõju all mootorsõiduki juhtimise eest 590,80 euro suurune rahatrahv ja 1-kuuline sõidukijuhtimise keeld.
- 26 Landratsamt Ravensburg (Ravensburgi maakonnaamet, Saksamaa) tegi 17. septembril 2012 otsuse S. Aykulilt tema Austria juhiloa äravõtmiseks Saksamaa territooriumil. Nimelt leidis Landratsamt Ravensburg, et S. Aykul ei ole sobiv mootorsõidukit juhtima, kuna 11. mail 2012 võetud vereproovi analüüsist nähtub, et kõnealune isik tarbib vähemal aegajalt kanepit ning et ta juhtis mootorsõidukit selle uimasti mõju all. Järelikult ei suuda S. Aykyl hoida uimastite tarbimist lahus mootorsõiduki juhtimisest.
- 27 Landratsamt Ravensburg teavitas 17. septembri 2012. aasta otsuse lisas S. Aykuli siiski sellest, et tulevikus on tal võimalik mootorsõiduki juhtimise õigust Saksamaal uuesti taotleda, esitades Saksamaal ametlikult tunnustatud juhtimissobivuse kontrolliasutuse poolt läbi viidud meditsiinilis-psühholoogilise ekspertiisi tulemused, milles tunnistatakse ta mootorsõiduki juhtimiseks sobivaks. Landratsamt Ravensburg täpsustas ka seda, et sellist tüüpi ekspertiisi jaoks tuleb üldjuhul tõendada, et asjaomane isik ei ole ühe aasta vältel narkootikume tarbinud.
- 28 S. Aykul esitas 19. oktoobril 2012 vaide Landratsamt Ravensburgi 17. septembri 2012. aasta otsuse peale. Ta väitis sisuliselt, et 18. juuli 2012. aasta trahviotsuse vastuvõtmisega Saksamaa ametiasutuste pädevus ammendus ning tulenevalt liidu õigusest ei ole neil ametiasutustel pädevust kontrollida tema sobivust mootorsõiduki juhtimiseks, kuna Euroopa Kohtu kohtupraktika kohaselt on see ülesanne juhiloa väljastanud liikmesriigi – käesoleval juhul Austria Vabariigi – ainupädevuses.
- 29 Bezirkshauptmannschaft Bregenz, kes sai kohtuasja puudutava info Landratsamt Ravensburg'ilt, märkis, et tingimused, mis on Austria õiguse kohaselt vajalikud ametiasutuste poolt S. Aykuli suhtes meetmete võtmiseks, ei ole täidetud, kuna 11. mail 2012 vereproovi võtnud arst oli protokollis märkinud, et kõnealuse isiku puhul ei olnud väliselt kuidagi märgata, et ta oleks olnud uimastite mõju all.
- 30 Regierungspräsidium Tübingen (Tübingeni piirkondlik valitsusasutus, Saksamaa) jättis 20. detsembri 2012. aasta otsusega rahuldamata S. Aykuli vaide Landratsamt Ravensburgi 17. septembri 2012. aasta otsuse peale. Regierungspräsidium Tübingen väitis muu hulgas, et see, kui Saksamaa ametiasutused jätavad uimastite mõju all mootorsõiduki juhtimise puhul meetmed võtmata, ei ole kooskõlas direktiivi 91/439 eesmärgiga tagada liiklusohutus. Regierungspräsidium Tübingen lisas, et vastupidi S. Aykuli väitele ei takista selle direktiivi artikli 8 lõige 2 puudutatud isikult juhiluba ära võtmast, täpsustades, et see on üks neist meetmetest, mida liikmesriik võib nimetatud direktiivi artikli 8 lõike 4 esimese lõigu alusel võtta.
- 31 S. Aykul esitas 25. jaanuaril 2013 Verwaltungsgericht Sigmaringen'ile (Sigmaringeni halduskohus, Saksamaa) kaebuse Landratsamt Ravensburgi 17. septembri 2012. aasta otsuse peale, korrates oma seni esitatud argumente. Selles kaebuses väitis ta lisaks, et direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 4 teine lõik ei anna Saksamaa Liitvabariigile õigust keelduda tema juhiloa kehtivust tunnustamast, sest see

luba oli väljastatud Austria Vabariigis ning tema alaline elukoht on jätkuvalt viimati nimetatud riigi territooriumil. Seega on S. Aykuli sõnul ainult Austria ametiasutused pädevad otsustama selle üle, kas ta on jätkuvalt sobiv mootorsõidukit juhtima.

- 32 Land Baden-Württemberg (Baden-Württembergi liidumaa) palub jätta S. Aykuli kaebuse rahuldamata. Muu hulgas tuleks arvesse võtta seda, et S. Aykuli juhiloa tunnustamisest keeldumise põhjus tekkis alles pärast selle juhiloa väljastamist. Pärast juhiloa väljastamist aset leidnud asjaolud annavad asjaomastele Euroopa Liidu liikmesriikidele õiguse keelduda juhtimisõiguse tunnustamisest oma riigi territooriumil.
- 33 Niisugune võimalus on hõlmatud direktiivi 91/439 artikli 8 lõikega 4. Erinevalt nimetatud direktiivi artikli 8 lõike 2 sõnastusest annab selle direktiivi artikli 8 lõike 4 sõnastus mitte ainult alalise elukoha liikmesriigile, vaid ka kõikidele teistele liikmesriikidele õiguse keelduda juhtimisõiguse tunnustamisest oma riigi territooriumil. Karistus- või haldusõigusnormide alusel kehtestatud sõiduki juhtimise keeld on juhiluba „piirav” meede, mis on hõlmatud karistus- või halduskaristuslike meetmete erandiga, kui territoriaalsuse põhimõttest ei tulene teisiti vastavalt direktiivi 91/439 artikli 8 lõikele 2. Saksamaa territooriumil juhiloa kasutamise õiguse tunnustamisest keeldumine FeV § 46 lõike 5 alusel kujutab endast vaid teises liikmesriigis väljastatud juhiloa kehtivuse tunnustamisest keeldumist asjaomase liikmesriigi piires sama direktiivi 91/439 artikli 8 lõike 4 tähenduses.
- 34 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu 13. märtsi 2013. aasta taotlusele vastates märkis Bezirkshauptmannschaft Bregenz, et Austria ametiasutused võtavad juhiloa suhtes Austria õigusnormide alusel meetmeid üksnes siis, kui uimastite tarbimisest tingitud suutmatus sõidukit juhtida on meditsiiniliselt tuvastatud või kui väliste tunnuste alusel võib kahtlustada sõltuvust nendest ainetest. Bezirkshauptmannschaft Bregenz kinnitas, et põhikohtuasjas on S. Aykul Austria ametiasutuste arvates jätkuvalt sobiv mootorsõidukit juhtima ning seega jääb juhiluba talle alles.
- 35 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et S. Aykuli esitatud kaebus tuleks jätta rahuldamata, kui kohaldada tuleks Saksamaa õigust. Nimelt, vastavalt StVG § 3 lõikele 1 koostoimes FeV § 46 lõikega 1, peab juhilube väljastav ametiasutus juhiloa ära võtma, kui selle omanik osutub mootorsõiduki juhtimiseks sobimatuks. Tulenevalt FeV § 46 lõikest 5 on juhiloa äravõtmise tagajärjeks see, et välisriigis väljastatud juhiloa puhul ei tunnustata selle juhiloa kasutamise õigust Saksamaa territooriumil. Käesoleval juhul tulenes S. Aykuli sobimatus mootorsõidukit juhtida FeV § 11 lõike 1 teisest lausest koostoimes FeV § 11 juurde kuuluva lisa 4 punktiga 9.2.2. Nimelt on nende sätete kohaselt mootorsõiduki juhtimiseks üldiselt sobimatu iga isik, kes aegajalt kanepit tarbides ei suuda hoida uimastite tarbimist lahus mootorsõiduki juhtimisest. Põhikohtuasjas oli S. Aykuli vastava suutmatus kohta piisavalt kaudseid tõendeid.
- 36 Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab lisaks, et Saksamaa õiguses reageeritakse liicluseeskirjade rikkumisele ja juhtimissobivuse puudumise tunnustele kolmel eri tasandil, nimelt karistusõiguse raames, väärtegusid käsitlevates õigusnormides ning juhilube puudutavas regulatsioonis. Käesolev juhtum kuulub juhilube puudutava regulatsiooni valdkonda. Juhilube väljastavad pädevad ametiasutused ja politsei lähtuvad põhimõttest, et Saksamaa ametiasutustel on õigus välisriigis väljastatud juhiluba ära võtta, kui Saksamaal toime pandud liicluseeskirjade rikkumine viitab juhtimissobimatusele.

37 Kaheldes Saksamaa õigusnormide ja halduspraktika kooskõlas kohustusega liikmesriikides väljastatud juhilube vastastikku tunnustada otsustas Verwaltungsgericht Sigmaringen menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas direktiivi 2006/126 artikli 2 lõikest 1 tuleneva kohustusega tunnustada vastastikku liikmesriikide väljastatud juhilubasid on vastuolus Saksamaa Liitvabariigi õigusnormid, mille kohaselt tuleb õigus kasutada Saksamaal välismaist juhiluba tagantjärele halduskorras ära võtta, kui välismaise juhiloa omanik juhib Saksamaal mootorsõidukit narkojoobes, mistõttu ta ei ole Saksa õigusnormide kohaselt enam sobiv sõidukit juhtima?
2. Juhul, kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis kas see kehtib ka juhul, kui juhiloa väljastanud liikmesriik, kellele on narkojoobes sõidukijuhtimine teada, jätab meetmed võtmata ja seetõttu jääb välismaise juhiloa omanikust tulenev oht püsima?
3. Juhul, kui vastus esimesele küsimusele on eitav, siis kas Saksamaa Liitvabariik võib seada välismaise juhiloa Saksamaal kasutamise õiguse taastamise sõltuvusse siseriiklike juhtimisõiguse taastamise tingimuste täitmisest?
4. a) Kas kriminaalõiguse ja korrakaitsealaste õigusaktide territoriaalsuse põhimõttega seotud reservatsioon, mida näeb ette direktiivi 2006/126 artikli 11 lõige 2, võib õigustada seda, et juhiloa väljastanud liikmesriigi asemel võtab juhtimisõigust reguleerivatel õigusnormidel põhinevad meetmed teine liikmesriik? Kas reservatsiooni kohaselt on näiteks lubatav, et välismaise juhiloa Saksamaal kasutamise õiguse võib tagantjärele ära võtta karistusõigusliku mõjutusvahendiga?
b) Juhul, kui vastus neljanda küsimuse punktile a on jaatav, siis kas tunnustamiskohustust arvestades kuulub välismaise juhiloa Saksamaal kasutamise õiguse taastamine mõjutusvahendit kohaldanud liikmesriigi või juhiloa väljastanud liikmesriigi pädevusse?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

Sissejuhatavad märkused

- 38 Kuna eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimused puudutavad direktiivi 2006/126, millega tunnistati kehtetuks ja asendati direktiiv 91/439, artikli 2 lõike 1 ja artikli 11 lõike 2 tõlgendamist, tuleb eelnevalt kindlaks teha, millised liidu õigusnormid on põhikohtuasja faktilistele asjaoludele *ratione temporis* kohaldatavad.
- 39 Eelotsusetaotlusest ilmneb, et S. Aykuli juhiloa väljastasid talle Austria ametiasutused 19. oktoobril 2007 ning et Landratsamt Ravensburg keeldus oma 17. septembri 2012. aasta otsusega tunnustamast selle juhiloa kehtivust Saksamaa territooriumil 11. mail 2012 toimunud sündmuste tõttu.
- 40 Selles osas tuleb meelde tuletada, et kuigi direktiivi 2006/126 artikli 17 esimese lõigu kohaselt tunnistati direktiiv 91/439 kehtetuks alates 19. jaanuarist 2013, on mitmed direktiivi 2006/126 sätted, nt artikli 2 lõige 1 ja artikli 11 lõige 4 viimati nimetatud direktiivi artikli 18 teise lõigu kohaselt kohaldatavad alates 19. jaanuarist 2009 (vt selle kohta kohtuotsus Akyüz, C-467/10, EU:C:2012:112, punkt 31). Nii ei ole see siiski direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 2 puhul, mis ei esine selle direktiivi artikli 18 teises lõigus nimetatud sätete hulgas.
- 41 Siit järeldub, et ühelt poolt direktiivi 2006/126 artikli 2 lõige 1 ja artikli 11 lõige 4, ning teiselt poolt direktiivi 91/439 artikli 8 lõige 2, mille sisu kordab täpselt direktiivi 2006/126 artikli 11 lõiget 2, on põhikohtuasja asjaoludele *ratione temporis* kohaldatavad.

Esimene ja teine küsimus ning neljanda küsimuse punkt a

- 42 Tuleb meenutada, et ELTL artiklis 267 sätestatud liikmesriigi kohtute ja Euroopa Kohtu vahelises koostöömenetluses on Euroopa Kohtu ülesanne anda liikmesriigi kohtule tarvilik vastus, mis võimaldaks viimasel poolelioleva kohtuasja lahendada. Sellest vaatenurgast lähtudes tuleb Euroopa Kohtul talle esitatud küsimused vajaduse korral ümber sõnastada (vt kohtuotsus *Le Rayon d'Or*, C-151/13, EU:C:2014:185, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 43 Selleks võib Euroopa Kohus tuletada liikmesriigi kohtu esitatud materjalide kogumist ja eelkõige eelotsusetaotluse põhjendustest need liidu õiguse normid ja põhimõtted, mida on põhikohtuasja vaidluse eset silmas pidades vaja tõlgendada (vt kohtuotsus *Le Rayon d'Or*, C-151/13, EU:C:2014:185, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 44 Käesolevas asjas tuleneb eelotsusetaotlusest, et oma esimese ja teise küsimusega ning neljanda küsimuse punktiga a, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust selle kohta, kas direktiivi 2006/126 artikli 2 lõiget 1 ja artikli 11 lõike 4 teist lõiku ning direktiivi 91/439 artikli 8 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus see, kui liikmesriik, kelle territooriumil teises liikmesriigis väljastatud juhiloa omanik ajutiselt viibib, keeldub tunnustamast selle juhiloa kehtivust, kuna selle juhiloa omanik on pärast nimetatud juhiloa väljastamist käitunud tema territooriumil õigusvastaselt, millega võib esimese liikmesriigi seaduste kohaselt kaasned a sobimatus juhtida mootorsõidukit.
- 45 Olgu meenutatud, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt näeb direktiivi 2006/126 artikli 2 lõige 1 ette liikmesriikide väljastatud juhilubade vastastikuse tunnustamise ilma ühegi formaalsuseta. See säte paneb viimastele selge ja täpse kohustuse, mis ei jäta selle kohustuse täitmiseks võetavate meetmete osas mingisugust kaalutlusruumi (vt selle kohta kohtuotsused *Akyüz*, C-467/10, EU:C:2012:112, punkt 40, ja *Hofmann*, C-419/10, EU:C:2012:240, punktid 43 ja 44).
- 46 Lisaks tuleneb Euroopa Kohtu kohtupraktikast, et väljastav liikmesriik peab kontrollima, kas liidu õigusega kehtestatud miinimumnõuded, eelkõige direktiivi 2006/126 artikli 7 lõikes 1 ette nähtud nõuded seoses elukoha ja juhtimisõigusega on täidetud, ja sellest lähtudes, kas juhiloa väljastamine on õigustatud (vt selle kohta kohtuotsus *Hofmann*, C-419/10, EU:C:2012:240, punktid 45 ja 47).
- 47 Kui ühe liikmesriigi ametiasutus on vastavalt direktiivi 2006/126 artikli 1 lõikele 1 juhiloa väljastanud, ei ole teistel liikmesriikidel õigust kontrollida, kas nimetatud direktiivis ette nähtud juhiloa väljastamise tingimused on täidetud. Teise liikmesriigi väljastatud juhiloa omamist tuleb käsitada tõendina selle kohta, et nimetatud juhiloa omanik vastas nendele tingimustele juhiloa väljastamise päeval (vt selle kohta kohtuotsus *Hofmann*, C-419/10, EU:C:2012:240, punktid 46 ja 47).
- 48 Käesolevas asjas tuleb märkida, et Saksamaa ametiasutused ei seadnud S. Aykuli juhiloa olemasoluga seotud tingimusi kahtluse alla mitte ajal, mil juhiluba talle väljastati, vaid pärast tema juhiloa väljastamise järgset õigusvastast käitumist Saksamaa territooriumil.
- 49 Nimelt ei saanud S. Aykul, kelle alaline elukoht on Austrias, oma Austria juhiluba pärast juhiloa piiramist, peatamist või äravõtmist Saksamaal. Kuna ta juhtis Saksamaal sõidukit uimastite mõju all, võtsid Saksamaa ametiasutused ära tema Austria juhiloa Saksamaa territooriumil, kuigi tema alaline elukoht ei asunud Saksamaal. Eelotsusetaotlusest ilmneb, et niisuguse meetme, mis puudutas mõnes teises liikmesriigis kui Saksamaa Liitvabariik väljastatud juhiluba, tagajärjel ei tunnustatud S. Aykuli õigust kasutada oma juhiluba Saksamaa territooriumil.
- 50 Oluline on kindlaks teha, kas liikmesriigi keeldumine tunnustada teises liikmesriigis väljastatud juhiloa kehtivust võib olla hõlmatud juhilubade vastastikuse tunnustamise põhimõtte lubatud piirangutega, millele viidatakse direktiivi 2006/126 artikli 2 lõikes 1.

- 51 Selles osas, nagu ka kohtujurist on oma ettepaneku punktis 65 märkinud, ei kuulu selle põhimõtte suhtes direktiivi 91/439 artikli 8 lõikes 2 ette nähtud piirang põhikohtuasjas kohaldamisele.
- 52 Nimelt tuleneb direktiivi 91/439 artikli 8 lõike 2 sõnastusest endast, koostoimes selle direktiivi põhjendustega 1 ja 10, et selle piirangu puhul peetakse silmas olukorda, kus juhiloa omaniku alaline elukoht on mõnes teises liikmesriigis kui juhiloa väljastanud liikmesriik. Niisuguses olukorras, kui kriminaalõiguse ja politsei tegevust käsitlevate õigusaktide territoriaalsuse põhimõttest ei tulene teisiti, võib alalise elukoha liikmesriik nimetatud juhiloa omaniku suhtes kohaldada sõidukijuhtimise õiguse piiramist, peatamist, äravõtmist või tühistamist käsitlevaid siseriiklikke sätteid ja vajaduse korral selleks juhiloa vahetada.
- 53 Käesoleval juhul oli S. Aykuli alaline elukoht põhikohtuasja asjaolude toimumise hetkel selle liikmesriigi territooriumil, kes juhiloa väljastas, st Austria Vabariigis, mitte aga Saksamaal. S. Aykul viibis Saksamaal üksnes ajutiselt, kui ta uimastite mõju all pani 11. mail 2012 toime liikluseeskirjade rikkumise.
- 54 Seevastu niisugune olukord nagu põhikohtuasjas käsitusel jääb direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 4 teise lõigu kohaldamisalasse. See säte, mis käesoleva kohtuotsuse punktide 40 ja 41 kohaselt on põhikohtuasja asjaoludele *ratione temporis* kohaldatav, näeb ette, et liikmesriik keeldub tunnustamast ükskõik millise teises liikmesriigis väljastatud juhiloa kehtivust sellise isiku puhul, kelle juhiluba on esimese liikmesriigi territooriumil piiratud, peatatud või ära võetud, ning seda olenemata asjaolust, kas see juhiluba on väljastatud enne kuupäeva, mil kõnealune säte kohaldatavaks muutus (vt selle kohta kohtuotsus *Akyüz*, C-467/10, EU:C:2012:112, punkt 32).
- 55 Kuigi direktiivi 91/439 artikli 8 lõike 2 sõnastuse kohaselt võib ainult juhiloa omaniku alalise elukoha liikmesriik tema suhtes kohaldada sõidukijuhtimise õiguse piiramist, peatamist, äravõtmist või tühistamist käsitlevaid siseriiklikke sätteid, annab direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 4 teise lõigu sõnastus igale liikmesriigile ja mitte ainult alalise elukoha liikmesriigile õiguse keelduda teises liikmesriigis väljastatud juhiloa kehtivuse tunnustamisest.
- 56 Tõepoolest toetas komisjon kohtuistungil direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 4 teise lõigu niisugust tõlgendust, mille kohaselt on võimalus keelduda juhiloa kehtivuse tunnustamisest jäetud üksnes sellele liikmesriigile, kus selle juhiloa omanik alaliselt elab. Nimelt on komisjoni sõnul direktiivi 91/439 artikli 8 lõike 4 esimeses lõigus, mille sisu korratakse direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 4 teises lõigus, viide direktiivi 91/439 artikli 8 lõikele 2, kus on nimetatud „alalise elukoha liikmesriik”. Direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 4 teises lõigus viidatud liikmesriik saab seega olla vaid see, kus asub kõnealuse juhiloa omaniku alaline elukoht.
- 57 Sellise tõlgendusega ei saa siiski nõustuda. Nimelt nii selle direktiivi artikli 11 lõike 4 esimene kui teine lõik viitab juhiloa piiramisele, peatamisele või äravõtmisele, kuid ei piirdu otsustega, mida alalise elukoha liikmesriik selles osas võtab. Selle sätte kolmas lõik, mis viitab juhiloa tühistamisele, ei ole samuti seotud niisuguste otsustega, mida sama liikmesriik vastu võtab. Neis tingimustes, nagu ka kohtujurist oma ettepaneku punktides 79–82 märgib, on direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 4 teine lõik kohaldatav autonoomselt, ja seda nii selle direktiivi artikli 11 lõike 2 kui ka direktiivi 91/439 artikli 8 lõike 2 suhtes.
- 58 Järgmiseks, kuigi Euroopa Kohus tõlgendas direktiivi 91/439 artikli 8 lõike 4 esimest lõiku ning selle sisu kordavat direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 4 teist lõiku peamiselt nende kohtuasjade kontekstis, kus küsimus oli selles, kas isiku puhul, kelle juhiluba on ühe liikmesriigi territooriumil piiratud, peatatud või ära võetud, on võimalik, et pärast niisuguse meetme võtmist see liikmesriik tunnustab mõne teise liikmesriigi väljastatud juhiloa kehtivust (vt muu hulgas kohtuotsused *Wiedemann ja Funk*, C-329/06 ja *C-343/06*, EU:C:2008:366; *Zerche jt.*, C-334/06 kuni C-336/06, EU:C:2008:367, ning

Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240), siis hõlmab nende sätete sõnastus ka niisugust olukorda nagu põhikohtuasjas käsitlusel, kus esimene liikmesriik keeldub teises liikmesriigis väljastatud juhiloa kehtivust tunnustamast enne selle juhiloa piiramise, peatamise või äravõtmise otsuse tegemist.

- 59 Lõpetuseks tuleb täheldada, et direktiivi 91/439 artikli 8 lõige 2 annab teises liikmesriigis väljastatud juhiloa omaniku alalise elukoha liikmesriigile õiguse vajaduse korral see juhiluba välja vahetada, et viimasena nimetatud liikmesriik saaks selle juhiloa omaniku suhtes kohaldada sõidukijuhtimise õiguse piiramist, peatamist, äravõtmist või tühistamist käsitlevaid siseriiklikke sätteid. Sellest sättest tuleneb, et alalise elukoha liikmesriigil on õigus teises liikmesriigis väljastatud juhiluba piirata, peatada, ära võtta või tühistada, ning see meede kehtib kõikides liikmesriikides.
- 60 Siiski tuleb märkida, et direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 4 teine lõik, mis ei näe ette juhiloa vahetamise võimalust, annab liikmesriigile, kui see ei ole alalise elukoha liikmesriik, ainult õiguse võtta oma siseriiklike õigusnormide alusel ja tema territooriumil teises liikmesriigis varem väljastatud juhiloa omaniku õigusvastase käitumise tõttu meetmeid, mille ulatus piirdub tema territooriumiga ja mille mõju on piiratud selle juhiloa kehtivuse tunnustamisest keeldumisega sellel territooriumil.
- 61 Nagu ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 83 märgib, on direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 4 teises lõigus sätestatu illustratsioon kriminaalõiguse ja politsei tegevust käsitlevate õigusaktide territoriaalsuse põhimõttele, mida sõnaselgelt mainitakse direktiivi 91/439 artikli 8 lõikes 2 ja direktiivi 2006/126 artikli 11 lõikes 2. Nimelt käsitletakse direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 4 teises lõigus kriminaalõiguse ja politsei tegevust käsitlevate õigusaktide kohaselt võetud meetmeid, mis mõjutavad teises liikmesriigis väljastatud juhiloa kehtivust selle liikmesriigi territooriumil.
- 62 Selles osas tuleb märkida, et Euroopa Kohus on juba sedastanud, et üksnes see liikmesriik, kelle territooriumil on rikkumine toime pandud, on pädev seda rikkumist karistama, võttes vajaduse korral sellelt isikult ära kas juhiloa või siis juhtimisõiguse, ning otsustades, kas selle meetmega kaasneb või ei kaasne uue juhiloa taotlemise keeluaeg (vt kohtuotsus Weber, C-1/07, EU:C:2008:640, punkt 38).
- 63 Põhikohtuasja puhul on oluline märkida, et S. Aykuli poolt 11. mail 2012 uimastite mõju all mootorsõiduki juhtimise tagajärg oli kõigepealt see, et Ravensburgi prokuratuur algatas tema suhtes kriminaalasja kohtueelse uurimise, mis lõpuks lõpetati.
- 64 Järgmiseks tuleneb eelotsusetaotlusest, et Leutkirchi linn määras S. Aykulile trahvi uimastite mõju all mootorsõiduki juhtimise eest ja 1-kuulise sõidukijuhtimise keelu. Lõpuks võttis juhilube väljastav pädev ametiasutus Landratsamt Ravensburg ära tema juhiloa Saksamaa juhtimisõigust reguleerivate õigusnormide alusel. Nendes õigusnormides on juhtudeks, mil tekib kahtlus juhiloa omaniku juhtimissobivuse suhtes, nähtud ette selle sobivuse kontrollimine, ning pädeva ametiasutuse kohustus kõnealune juhiluba ära võtta, kui selle sobivuse puudumine on tõendatud. Nimetatud õigusnormide kohaldamise järgi peavad Saksamaa ametiasutused ennast pädevaks välisriigis väljastatud juhiluba ära võtta, kui Saksamaal toime pandud liikluseeskirjade rikkumine viitab juhtimissobimatusele.
- 65 Komisjon, kes viitab küll direktiivi 91/439 artikli 8 lõikes 2 ja direktiivi 2006/126 artikli 11 lõikes 2 mainitud kriminaalõiguse ja politsei tegevust käsitlevate õigusaktide territoriaalsuse põhimõtte austamisele, on seisukohal, et juhiloa äravõtmist juhiloa omaniku sõidukijuhtimiseks sobimatuse korral ei saa käsitada karistusõigusliku kaitsemeetmena, seega meetmena, mis kuulub selle reservatsiooniga hõlmatud karistusõiguse valdkonda.
- 66 Selles osas piisab, kui nentida, et sätted, millele komisjon tugineb, ei viita üksnes karistusõigusele, vaid ka korrakaitsealastele õigusaktidele. Pealegi, käesoleva kohtuotsuse punktides 60 ja 61 viidatud võimalus – mis on liikmesriigile antud direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 4 teise lõigu alusel – keelduda tunnustamast teises liikmesriigis varem väljastatud juhiloa kehtivust selle juhiloa omaniku õigusvastase käitumise tõttu tema territooriumil, ei ole samuti piiratud esimese liikmesriigi

karistusõiguse alusel võetud meetmetega. Nimelt võivad liikmesriigi territooriumil toime pandud rikkumise sanktsioonid esineda eri vormides, sõltuvalt rikkumise laadist, raskusastmest ning selle riigi õiguskaitseüsteemi ülesehitusest, kus võidakse haldus- ja kohtuakte käsitada kas koos või eraldi.

- 67 Nagu ka kohtujurist on oma ettepaneku punktis 104 märkinud, et kui S. Aykuli toime pandud rikkumine võib olla karistatav ühtaegu karistus- ja haldusõigusnormide alusel, otsustas menetlust läbi viinud õiguskaitseasutus puudutatud isiku suhtes algatatud kriminaalasja kohtueelse uurimise lõpetada. Sama rikkumise eest aga võttis juhilube väljastav ametiasutus ehk Landratsamt Ravensburg temalt juhiloa ära.
- 68 Siit järeldub, et niisugune otsus nagu Landratsamt Ravensburgi 17. septembri 2012. aasta otsus, millega S. Aykuli juhiluba ära võeti, on üks neist meetmetest, mida liikmesriik võib direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 4 teise lõigu alusel võtta.
- 69 Lisaks tuleb märkida, et sundida liikmesriiki tingimusteta tunnustama juhiloa kehtivust niisuguses olukorras nagu põhikohtuasjas käsitlusel, läheb vastuollu liidu üldise huviga parandada liiklusohutust, mis täpsemalt on direktiivi 2006/126 eesmärk (vt selle kohta kohtuotsus Glatzel, C-356/12, EU:C:2014:350, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 70 Nimelt kujutab liikmesriigile antud võimalus võtta juhiloa omanikult tema territooriumil toime pandud liikluseeskirjade rikkumise tõttu ära seal mootorsõiduki juhtimise õigus, endast piirangut juhilubade vastastikuse tunnustamise põhimõttele. See piirang, mis võimaldab vähendada liiklusõnnetuste toimumise riski, parandab siiski liiklusohutust, mis on kõigi kodanike huvides.
- 71 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb esimesele ja teisele küsimusele ning neljanda küsimuse punktile a vastata, et direktiivi 2006/126 artikli 2 lõiget 1 ja artikli 11 lõike 4 teist lõiku tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus see, kui liikmesriik, kelle territooriumil teises liikmesriigis väljastatud juhiloa omanik ajutiselt viibib, keeldub tunnustamast selle juhiloa kehtivust, kuna selle juhiloa omanik on pärast nimetatud juhiloa väljastamist käitunud tema territooriumil õigusvastaselt, millega võib esimese liikmesriigi seaduste kohaselt kaasneda sobimatus juhtida mootorsõidukit.

Kolmas küsimus ja neljanda küsimuse punkt b

- 72 Oma kolmanda küsimusega ja neljanda küsimuse punktiga b, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust selle kohta, kas liikmesriik, kes niisuguses olukorras nagu põhikohtuasjas käsitlusel, keeldub juhiloa kehtivust tunnustamast, on pädev kindlaks määrama tingimusi, millele juhiloa omanik peab vastama, et saada tagasi juhtimisõigus selle riigi territooriumil.
- 73 Kuigi Euroopa Kohus on korduvalt sedastanud, nagu ilmneb ka käesoleva kohtuotsuse punktist 46, et üksnes väljastava liikmesriigi ülesanne on kontrollida, kas liidu õigusega kehtestatud miinimumnõuded, eelkõige seoses juhtimisobivusega, on täidetud (vt selle kohta kohtuotsus Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, punkt 45), tuleb selles osas meelde tuletada, et põhikohtuasjas seati juhtimisobivus kahtluse alla mitte juhiloa väljastamise etapis, vaid pärast selle juhiloa omaniku juhiloa väljastamise järgset õigusvastast käitumist, mille eest määratud karistus kehtis ainult selle liikmesriigi territooriumil, kus rikkumine toime pandi.
- 74 Niisiis tuleb järeldada, et selle liikmesriigi, kelle territooriumil rikkumine toime pandi, ametiasutuste ülesanne on teha kindlaks, kas teises liikmesriigis väljastatud juhiloa omanik on jälle sobiv tema territooriumil sõidukit juhtima.

- 75 Nimelt, nagu Poola valitsus sisuliselt väidab, kuivõrd liikmesriigi keeldumine teises liikmesriigis väljastatud juhiloa kehtivust tunnustamast tugineb siseriiklikele eeskirjadele, mida väljastava liikmesriigi õiguses tingimata ei esine, siis ei ole eriti mõeldav, et selle viimase liikmesriigi õigusnormides endas nähtaks ette tingimused, millele juhiloa omanik peab vastama, et saada tagasi juhtimisõigus teise liikmesriigi territooriumil.
- 76 Siiski peab rõhutama, et Euroopa Kohtu kohtupraktikast tuleneb, et juhul, kui juhiloa omaniku suhtes on liikmesriigis kohaldatud piiravat meedet, ei saa sel liikmesriigil olla õigust tugineda direktiivi 2006/126 artikli 11 lõike 4 teisele lõigule selleks, et keelduda tunnustamast teise liikmesriigi väljastatud juhiloa kehtivust alatiselt (vt selle kohta kohtuotsus Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 77 Nimelt, kui pidada vastuvõetavaks, et liikmesriigil on õigus oma siseriiklikele õigusnormidele tuginedes alatiselt keelduda teises liikmesriigis väljastatud juhiloa tunnustamisest, tähendaks see juhilubade vastastikuse tunnustamise põhimõtte eitamist, kuigi just see põhimõte on direktiiviga 2006/126 ette nähtud korra põhikomponent (vt selle kohta kohtuotsus Kapper, C-476/01, EU:C:2004:261, punkt 77; kohtumäärus Kremer, C-340/05, EU:C:2006:620, punkt 30; kohtuotsused Akyüz, C-467/10, EU:C:2012:112, punkt 57, ja Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, punkt 78).
- 78 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu, kes on ainsana pädev hindama põhikohtuvaidluse asjaolusid ja tõlgendama siseriiklikku õigust, ülesanne on kontrollida, kas käesoleval juhul ei keeldu Saksamaa Liitvabariik oma enda õigusnormide kohaldamisega tegelikult alatiselt S. Aykuli juhiloa tunnustamisest. Sellest vaatenurgast tuleb tal ka kontrollida, kas Saksamaa õigusnormides ette nähtud tingimused selleks, et S. Aykuliga sarnases olukorras olev isik saaks tagasi juhtimisõiguse Saksamaa territooriumil, vastavad proportsionaalsuse põhimõttele ega lähe eelkõige kaugemale sellest, mis on sobiv ja vajalik direktiivi 2006/126 eesmärgi – liiklusohutuse parandamine – saavutamiseks.
- 79 Euroopa Kohus, kes peab andma siseriiklikule kohtule tarviliku vastuse, on siiski pädev andma põhikohtuasja toimiku ning esitatud kirjalike ja suuliste seisukohtade alusel juhiseid, mis võimaldavad siseriiklikul kohtul asja lahendada (vt selle kohta kohtuotsus Wiering, C-347/12, EU:C:2014:300, punkt 63 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 80 Käesoleval juhul tuleneb eelotsusetaotlusest, et S. Aykulil, kelle Austria juhiluba võeti Saksamaa territooriumil ära, on võimalik uuesti taotleda Saksamaal mootorsõiduki juhtimise õigust Austria juhiloa alusel. Nimelt teavitas Landratsamt Ravensburg puudutatud isikut oma 17. septembri 2012. aasta otsuse lisas sellest, et tema sobivust mootorsõiduki juhtimiseks võib tunnustada Saksamaal ametlikult tunnustatud juhtimissobivuse kontrolliasutuse poolt läbi viidud meditsiinilis-psühholoogilise ekspertiisi tulemuste alusel, ning täpsustas, et sellist tüüpi ekspertiisi jaoks tuleb üldjuhul tõendada, et asjaomane isik ei ole ühe aasta vältel narkootikumide tarbinud.
- 81 Lisaks ilmneb Saksamaa valitsuse kirjalikust vastusest Euroopa Kohtu küsimusele, et isegi kui niisugust meditsiinilis-psühholoogilist ekspertiisi ei ole toimunud, võib teises liikmesriigis väljastatud juhiluba Saksamaal täieõiguslikult kasutada, kui pärast kindlaksmääratud tähtaega kustutatakse StVG § 29 lõikes 1 nimetatud juhtimissobivuse registrist märke sõidukijuhtimise sobimatuse kohta. S. Aykuli puhul ilmneb Saksamaa valitsuse esitatud teabest, et selle sätte kohaselt on registrist kustutamise tähtaeg viis aastat, arvestades toime pandud rikkumise iseloomu. Seega, nimetatud tähtaja möödumisel võib puudutatud isik Saksamaa territooriumil oma juhiluba uuesti kasutada, ilma meditsiinilis-psühholoogilist ekspertiisi läbimata.
- 82 Nende andmete osas, mida siseriiklik kohus peab kontrollima, tuleb märkida, et Saksamaa õigusnormide kohaselt ei näi S. Aykuli juhiloa tunnustamine olevat alatiselt välistatud.

- 83 Pealegi näib asjaolu, et Saksamaal mootorsõiduki juhtimise õiguse tagasisaamiseks peab S. Aykul esitama meditsiinilis-psühholoogilise ekspertiisi tulemused, mille läbimine eeldab, et tõendatud on ühe aasta vältel narkootikumide kasutamisest hoidumine, või peab olema möödunud viis aastat, olevat tõhus ja liiklusohutuse parandamise eesmärgi suhtes proportsionaalne preventiivne meede.
- 84 Eeltoodut arvesse võttes tuleb kolmandale küsimusele ja neljanda küsimuse punktile b vastata, et liikmesriik, kes niisuguses olukorras nagu põhikohtuasjas käsitusel, keeldub juhiloa kehtivust tunnustamast, on pädev kindlaks määrama tingimused, millele juhiloa omanik peab vastama, et saada tagasi juhtimisõigus selle riigi territooriumil. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on kontrollida, kas kõnealune liikmesriik ei keeldu oma enda õigusnormide kohaldamisega tegelikult alatiselt teises liikmesriigis väljastatud juhiloa tunnustamisest. Sellest vaatenurgast tuleb tal ka kontrollida, kas esimese liikmesriigi õigusnormides ette nähtud tingimused ei lähe vastavalt proportsionaalsuse põhimõttes kaugemale sellest, mis on sobiv ja vajalik direktiivi 2006/126 eesmärgi – liiklusohutuse parandamine – saavutamiseks.

Kohtukulud

- 85 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulud, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

- 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/126/EÜ juhilubade kohta artikli 2 lõiget 1 ja artikli 11 lõike 4 teist lõiku tuleb tõlgendada nii, et nendega ei ole vastuolus see, kui liikmesriik, kelle territooriumil teises liikmesriigis väljastatud juhiloa omanik ajutiselt viibib, keeldub tunnustamast selle juhiloa kehtivust, kuna selle juhiloa omanik on pärast nimetatud juhiloa väljastamist käitunud tema territooriumil õigusvastaselt, millega võib esimese liikmesriigi seaduste kohaselt kaasneda sobimatus juhtida mootorsõidukit.**
- 2. Liikmesriik, kes niisuguses olukorras nagu põhikohtuasjas käsitusel, keeldub juhiloa kehtivust tunnustamast, on pädev kindlaks määrama tingimused, millele juhiloa omanik peab vastama, et saada tagasi juhtimisõigus selle riigi territooriumil. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on kontrollida, kas kõnealune liikmesriik ei keeldu oma enda õigusnormide kohaldamisega tegelikult alatiselt teises liikmesriigis väljastatud juhiloa tunnustamisest. Sellest vaatenurgast tuleb tal ka kontrollida, kas esimese liikmesriigi õigusnormides ette nähtud tingimused ei lähe vastavalt proportsionaalsuse põhimõttes kaugemale sellest, mis on sobiv või vajalik direktiivi 2006/126 eesmärgi – liiklusohutuse parandamine – saavutamiseks.**

Allkirjad